REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Förlust genom stöld.

Besvär av E. C. Färger & Fernissor Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1950. — Bolaget förvägrades av samtliga instanser avdrag för förlust genom att ett handelsbiträde stulit 1.700 kr., som förvarats i ett kuvert på en hylla i bolagets kontor. (RR:s utslag den 18/9 1957.)

Försäljning av handelsbolags tillgångar: fråga om dessa sålts av handelsbolaget eller av delägarna personligen.

Besvär av källarmästaren Margit L—G. angående inkomsttaxering år 1950. — Margit L—G hade tillsammans med sin fader och sin broder bedrivit en bryggerirörelse i form av handelsbolag. Rörelsen hade av fadern och annan person förvärvats den 29/11 1938. Barnen hade inträtt i rörelsen vid en senare tidpunkt. Under beskattningsåret sålde delägarna rörelsen jämte maskiner och inventarier, varjämte fadern överlät sin hälftenandel av rörelsens fastigheter. Barnen överlät sin del av fastigheterna först enligt avtal den 1/4 1950. — PN, som i likhet med TI, vid bedömandet av frågan om taxering för den genom överlåtelsen uppkomna inkomsten utgått från att fadern uppburit halva köpeskillingen samt ettvart av barnen en fjärdedel av densamma, ansåg Margit L—G. skattskyldig för realisationsvinst genom försäljning av i fastigheterna ingående fasta maskiner. Hos KR yrkade Margit L—G. undanröjande av den nu ifrågavarande beskattningen. KR: ej ändring. RR ansåg att, enär enligt vad i målet blivit upplyst, ifrågakomna rörelse drivits av ett av Margit L—G. jämte övriga delägare innehaft handelsbolag, ifrågavarande avyttringar finge anses hava skett från handelsbolagets sida och icke från de enskilda delägarnas. Såvitt handlingarna utvisade hade handelsbolaget förvärvat den försålda fasta egendomen å sådan tid att någon skattepliktig realisationsvinst för Margit L—G. som delägare icke uppkommit genom avyttringen av fasta maskiner. (RR:s utslag den 28/8 1957.)

Koncernbidrag.

Besvär av G. Fabrikers AB angående inkomsttaxering år 1952. — Fabriksbolaget hade under beskattningsåret överfört ett belopp av 30.000 kr till sitt helägda dotterbolag A. TN medgav icke fabriksbolaget avdrag härför, enär dotterbolaget vore ett förvaltningsbolag som icke drivit rörelse. Hos PN framhöll fabriksbolaget, att i förevarande fall utan tvekan förelåge sådant inre sammanhang mellan företagen, som enligt gällande praxis förutsattes för

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50

medgivande av avdrag för koncernbidrag, enär fabriksbolagets och dotterbolagets rörelser vore så förbundna med varandra, att de, därest fabriksbolaget dreve jämväl dotterbolagets rörelse, skulle ha utgjort en enda förvärvskälla. Den omständigheten att A. vore ett förvaltningsbolag kunde inte vara av någon betydelse i detta hänseende. — TO genmälde bl. a., att dotterbolaget icke redovisat någon inkomst av rörelse för år 1951. Bolagets huvudsakliga inkomster utgjordes av utdelningar å aktier och räntor. Större delen av tillgångarna utgjordes av aktier och å spärrkonto i riksbanken innestående medel. Dotterbolaget torde därför inte kunna anses ha drivit sådan verksamhet, att fabriksbolaget kunde medgivas avdrag för koncernbidraget. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/5 1957.)

Avgifter och bidrag.

Besvär av TI angående Mälarprovinsernas Centralkassas för jordbrukskredit förening m. b. p. a. inkomsttaxering år 1950. — Föreningen hade medgivits avdrag med 7.113 kr för avgift till jordbrukskasserörelsens Riksförsäkringsfond, som hade till ändamål att lämna bidrag till täckande av förluster inom jordbrukskasseorganisationen, vilka förluster tillskyndats jordbrukskassa, centralkassa eller jordbrukskreditkassa därigenom att befattningshavare brast i redovisning eller utlämnade krediter icke infriades av vederbörande låntagare. Den ifrågavarande avgiften hade utgjort föreningens andel i förlust på grund av förskingring i jordbrukskassa, vilken förlust täckts över fonden. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 14/5 1957.)

Besvär av AB Jon Jonsson & Co angående inkomsttaxering år 1951. — RR förklarade bolaget berättigat till avdrag för utbetalningar till Svenska Trävaruexportföreningen med 852 kr, varav 213 kr utgjorde bidrag till Stödkommissionen för växtförädling av skogsträd och 639 kr bidrag till Stiftelsen Svensk Träforskning. (RR:s utslag den 14/5 1957.)

Fråga om jämkning av bolags anskaffningsvärde å ett från dess huvudintressent inköpt fartyg.

Besvär av T. L. Aktiebolag angående inkomsttaxering år 1953. — TN medgav bolaget, som hade rätt till fri avskrivning, ett med 6.940.000 kr yrkat avdrag för värdeminskning å ett bolaget tillhörigt motorfartyg. Häröver anförde TI besvär och anförde i huvudsak följande. Bolagets aktier ägdes av ett förvaltningsbolag, vars aktier i sin tur ägdes av skeppsredaren T. Denne hade år 1941 förvärvat fartyget för 3.720.000 kr. Under åren 1944—1950 uthyrde T. fartyget till bolaget. År 1951 sålde T. fatyget till bolaget för 9.000.000 kr. I 1951 års räkenskaper avskrev bolaget 900.000 kr av anskaffningskostnaden och erhöll vid 1952 års taxering avdrag för avskrivningen. I 1952 års räkenskaper avskrevs ytterligare 6.940.000 kr, i följd varav fartygets bokförda värde enligt balansräkningen den 31/12 1952 uppgick till 1.160.000 kr. Sedan överenskommelse träffats mellan T. och bolaget om att köpeskillingen för fartyget skulle sättas ned till 8.000.000 kr, hade vid extra bolagsstämma fastställts ny balansräkning för år 1952, däri vidtagits de ändringar, som påkallats av denna överenskommelse. Enligt punkt 3 b) fjärde stycket av anvisningarna till 29 § KL borde bolaget icke tillgodoräknas högre anskaff-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50

ningsvärde än 3.720.000 kr, motsvarande det värde vartill T. år 1941 förvärvat fartyget. I enlighet därmed borde ingångsvärdet i fartyget vid 1953 års taxering icke beräknas till högre belopp än 2.820.000 kr, eller skillnaden mellan T:s anskaffningsvärde och det vid 1952 års taxering medgivna värdeminskningsavdraget. Eftersom fartyget i 1952 års ändrade belansräkning bokförts till 160.000 kr, kunde bolaget vid 1953 års taxering icke medgivas avdrag för värdeminskning av fartyget med högre belopp än 2.660.000 kr. På grund härav yrkade TI, att bolagets taxeringar måtte höjas med 4.280.000 kr. — I erinringar anförde bolaget, att den åberopade bestämmelsen torde avse sådana fall, då skattskyldig överlåtit tillgångar till belopp, överstigande deras verkliga värde, och detta vidtagits för att bereda någon av intressenterna obehörig förmån i beskattningsavseende. I detta fall motsvarade anskaffningsvärdet tillgångens verkliga värde och det kunde icke anses som en obehörig förmån vare sig för bolaget att få tillämpa det verkliga värdet som avskrivningsunderlag eller för T. att erhålla en skattefri realisationsvinst. — PN fann de av TI åberopade omständigheterna icke kunna jämlikt angivna lagrummet föranleda sådan ändring i taxeringen som av honom yrkats. — KR biföll emellertid TI:s talan. — RR fastställde beskattningsnämndernas beslut, enär i målet kan anses upplyst, att bolagets verkliga kostnad för förvärvet av fartyget, 8.000.000 kr, icke överstigit fartygets allmänna saluvärde vid köpet, samt ej förebragts omständighet, som likväl betager bolaget rätt till det ifrågavarande avdraget. (Två ledamöter ville ej göra ändring i KR:s utslag.) RR:s utslag den 5/6 1957.)

Fråga om fördyrade levnadskostnader inom och utom bostadsorten, då övernattning ej skett.

Besvär av TI angående förbundsordföranden N:s inkomsttaxering år 1952. — N. uppbar utom lön traktamenten å 5.530 kr. Av detta belopp avsåg 480 kr åtta resdagar i utlandet efter 60 kr för dag, 4.023 kr för 149 resdagar i Sverige med övernattning utom bostadsorten efter 27 kr för dag — efter avdrag för inbesparade matkostnader i hemmet med tre kr för dag — samt 580 kr för 58 sammanträdesdagar utan övernattning efter 10 kr för dag. Beträffande tiokronorstraktamentet uppgav N., att detta avsåg konferenser och sammanträden, såväl inom som utom hemorten, då övernattning icke skett. Tiden för dessa sammanträden var mycket obestämd och kunde utsträckas till 20—24 timmar per dygn, då man tvingades att intaga både två och tre mål utom hemmet. — PN vägrade avdrag för beloppet 580 kr men medgav avdrag för belopp motsvarande traktamentsersättningarna i övrigt. KR medgav avdrag jämväl för beloppet 580 kr. Häröver anförde TI besvär och hävdade, att N. icke förebragt tillräcklig utredning till stöd för det sistnämnda avdragsbeloppet. De fall, då dygnslånga sammanträden förekomme vore antagligen lätt räknade. PN hade konsekvent följt principen att icke medgiva avdrag för ökade levnadskostnader vid verksamhet å hemorten. RR fastställde PN:s beslut, enär N. författningsenligt icke är berättigad till avdrag för fördyring av levnadskostnader på grund av tjänst inom bostadsorten, samt han ej heller förebragt utredning till stöd för sitt påstående att han för resor utom denna ort haft kostnader

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50

till högre belopp än PN beräknat. (RR:s utslag den 28/5 1957.)

Rese- och representationskostnader.

Besvär av försäljningechefen E. angående inkomsttaxering år 1950. — E., som var anställd hos en teknisk fabrik, uppgav vid taxeringen såsom bruttointäkt av sin tjäsnt tillhopa 40.612 kr och yrkade avdrag för utgifter med tillhopa 11.812 kr, netto således 28.800 kr. Därvid upptog E. på såväl intäkts- som utgiftssidan en post å 5.814 kr, utgörande av arbetsgivaren erhållen ersättning för vivre under resor (52 resdagar) jämte representation (både under resorna och å hemorten). Ersättningen hade utbetalats mot företeende av verifikationer. Enligt E. hade av ersättningen ungefär 2.500 kr åtgått till vivrekostnader under resor och resten 3.300 kr för representation. — PN medgav avdrag för fördyrade levnadskostnader under resor med 25 kr för dag eller med 1.300 kr och för representation med 2.200 kr, tillhopa 3.500 kr. KR: ej ändring. RR nedsatte taxeringen med 2.054 kr, enär av handlingarna i målet framginge, att E. från sin arbetsgivare efter redovisning för de med ifrågavarande avdrag avsedda kostnaderna med 5.814 kr, samt omständigheterna i målet icke gåve stöd för antagande, att av detta belopp mer än 260 kr, motsvarande beräknad besparing av levnadskostnader, utgjort behållen inkomst för E. (RR:s utslag den 30/4 1957.)

Anm.: Jämför RÅ 1951 not. 384 (Skattenytt 1951 s. 358).

Realisationsvinst: tid för innehav.

Besvär av direktören S. angående inkomsteftertaxering för år 1953. — Hos PN yrkade TI, att S. måtte eftertaxeras för år 1953 för ett belopp av 75.000, avseende realisationsvinst för vilken S. obehörigen undgått beskattning vid 1953 års taxering. Såsom grund för yrkandet anförde TI, att S., som den 26/4 1949 inköpt en fastighet för 90.000 kr, den 11/9 1952 ingått avtal om försäljning den 1/1 1960 av fastigheten för 165.000 kr och i samband därmed av köparen uppburit 10.000 kr. S. bestred yrkandet under uppgift, att någon avyttring av fastigheten icke ägt rum under beskattningsåret. — PN fann enligt beslut i mars 1955 icke skäl att bifalla TI:s yrkande, enär S. endast förbundit sig att vid framtida tidpunkt sälja fastigheten och löfte därom icke kunde grunda beskattning såsom för verkställd försäljning. — Häröver klagade TI hos KR. KR förklarade, att S. genom två i målet företedda avtal av den 11/9 1952 måste anses hava ingått avtal om avyttring av den ifrågavarande fastigheten, oaktat avtalen innefattat att köpebrev skulle utfärdas och äganderätten i formellt hänseende övergå till köparen först den 1/1 1960. Den genom avtalen om avyttringen uppkomna realisationsvinsten måste därför anses såsom skattepliktig inkomst för S. utan hinder av det angivna förbehållet. — RR undanröjde emellertid eftertaxeringen av det av PN anförda skälet. (RR:s utslag den 8/5 1957.)

Fråga om "tvångsinlösen" av aktier förelegat?

Besvär av fru L. angående inkomsttaxering år 1951. — I samband med en överenskommelse mellan huvudintressenterna i det mexikanska telefonväsendet erbjöd Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson (LME) aktieägarna i Mexikanska

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50

Telefonaktiebolaget Ericsson att i utbyte mot sina aktier erhålla förlagsbevis i LME löpande med 3½ % ränta. Fru L., som vid beskattningsårets början haft 100 aktier i LME sålde 50 av dessa med en realisationsvinst av 3.884 kr, som hon uppgav till beskattning. De återstående aktierna utbytte hon mot förlagsbevis enligt erbjudandet. TN beskattade försäljningsvinsten och därjämte realisationsvinst genom utbytet, 4.179 kr. Hos PN yrkade fru L. nedsättning av taxeringen under förmenande att ifrågavarande försäljning och utbyte finge anses ha utgjort tvångsförsäljning och tvångsutbyte samt att den därigenom uppkomna vinsten förty jämlikt KF den 23/5 1947 (SFS nr 210) om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m. icke utgjorde skattepliktig realisationsvinst. PN, KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 18/6 1957.)

Familjebolags skattskyldighet för utdelning å aktier i annat bolag ("svart" eller "vitt"?): skälig utdelning?

Besvär av Förvaltningsaktiebolaget K. angående inkomsttaxering år 1953. — Bolaget, som var ett familjebolag, hade ett aktiekapital av 150.000 kr. Per den 31/12 1952 voro tillgångarna bokförda till 915.459 kr., därav aktier i andra bolag 843.674 kr. Dispositionsfonden uppgick till 150.000 kr. Vinsten under 1952 utgjorde 10.234 kr. och från tidigare år balanserad vinst 353.271 kr. Sistnämnda vinst härrörde närmast från 1950, då en av bolaget tidigare bedriven rörelse försålts och årsvinsten till följd härav uppgått till 369.145 kr. (å försålda fastigheter hade vinsten utgjort 308.941 kr. och å maskiner och inventarier 130.644 kr.). 1951 års vinst uppgick till 5.196 kr. Under 1953 uppkom en förlust å 7.412 kr. Under åren 1939—1950, då rörelsen bedrivits hade bolagets utdelning i regel uppgått till 6 % av aktiekapitalet. Genom en fondemmission av besparade vinstmedel hade aktiekapitalet år 1945 höjts från 100.000 kr. till 150.000 kr. Under 1951—1953 hade bolagets utdelning uppgått till 10 % av aktiekapitalet. — PN ansåg bolaget skattskyldigt för uppburna utdelningar från andra bolag, 4.902 kr. Hos KR hävdade bolaget att dess vinstmedel i skälig omfattning använts för utdelning till aktieägarna. TI hänvisade till riksskattenämndens uttalanden i dess meddelande 1) nr 3/1953 och framhöll, att per den 31/12 1952 å dispositionsfond samt vinst- och förlustkonto ansamlats 503.271 kr. i vinstmedel (150.000 + 353.271). Att utdela dessa medel till aktieägarna skulle med den under åren 1951—1953 tillämpade utdelningen taga mer än 33 år i anspråk. Bolaget invände att vid beräkningen av de disponibla vinstmedlen hänsyn måste tagas till att bolagets aktieinnehav övervärderats i bokslutet samt framhöll vidare att förvaltningsbolaget var avsett att skydda två rörelsedrivande dotterbolag från att bli indragna i tvister mellan aktieägarna och därför fyllde en för dessa viktig organisatorisk uppgift. Vidare framhölls bl. a. att bolaget icke använts för att ernå obehöriga skattelättnader genom undgående av dubbelbeskattning av aktieutdelningar eller genom långivning till delägarna i stället för vinstutdelning. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 29/8 1957.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50

Periodiskt understöd.

Besvär av dödsboet efter N. angående inkomsttaxering år 1951. — Dödsboet som ägde en jordbruksfastighet hade vid taxeringen yrkat avdrag för bl. a. lön till N:s änka med 2.000 kr. PN förvägrade dödsboet nämnda avdrag och beskattade dödsboet för värdet av fri bostad och fritt bränsle åt änkan, som bebodde mangårdsbyggnaden, där hon hade eget hushåll, till sammanlagt 1.000 kr. Å andra sidan fick dödsboet ortsavdrag för änkan. KR: ej ändring. RR ansåg, att dödsboet icke kunde anses berättigat till avdrag för det såsom lön till änkan betecknade beloppet 2.000 kr. Detta belopp ävensom omförmälda, till 1.000 kr värderade naturaförmåner finge emellertid anses som periodiska understöd till efterlevande makan, vilken enligt vad som blivit upplyst icke vore delägare i dödsboet. Detta borde följaktligen komma i åtnjutande av avdrag i nämnda hänseende med sammanlagt 3.000 kr men borde å andra sidan icke åtnjuta ortsavdrag för änkan. (RR:s utslag den 28/8 1957.)

Fråga om hemskild makes rätt till familjeavdrag för husföreståndarinna.

Besvär av överingenjören N. angående inkomsttaxering år 1955. — N., som den 20/1 1954 erhållit dom å hemskillnad i sitt äktenskap, taxerades såsom av sin hustru oberoende skattskyldig. Äktenskapsskillnad erhölls den 21/6 1956. Under hela 1954 hade N. vårdnaden av makarnas barn och hade därför husföreståndarinna anställd. N. erhöll icke familjeavdrag för husföreståndarinna. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 29/5 1957.)

Anm.: Jämför liknande mål i RÅ 1955 not. 1099 med samma utgång (en ledamot i RR ville dock medge familjeavdrag för husföreståndarinnan.)

Eftertaxering på grund av felaktig redovisning av inkomstslag.

Besvär av jägmästaren K. angående eftertaxering för år 1951. — I 1951 års deklaration hade J., som haft inkomster såsom verkställande direktör i tre skogsägareföreningar och från av dessa ägda dotterföretag, uppgivit berörda inkomster såsom inkomst av rörelse (konsultativ skoglig verksamhet) samt tillgodofört sig avdrag för avskrivning å fordringar med 7.100 kr, varjämte såsom intäkt upptagits influtna tidigare avskrivna fordringar, 300 kr. Vid 1951 års taxering medgavs avdrag för den nämnda avskrivningen, då K. specificerat fordringarna. Sedan vid bokgranskning utrönts, att inkomsterna ifråga haft karaktär av tjänsteinkomst, eftertaxerade PN K. år 1954 för de avskrivna fordringarna med 6.800 kr (7.100 —300). KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 30/4 1957.)

Royalty och förordningen om ackumulerad inkomst.

Besvär av dödsboet efter kemisten L. i fråga om tillämpning av förordningen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst. — L. hade tillsammans med annan person idkat experimentverksamhet som ledde till framställning av ett medicinskt bedövningsmedel. Efter vederbörliga patentansökningar träffade uppfinnarna avtal med en läkemedelsfabrik enligt vilket de skulle erhålla en viss royalty att utgå under 17 år. Dödsboet yrkade, att bestämmelserna i förenämnda förordning måtte tillämpas

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50

KAMMARRÄTTEN

KR RÄTTSFALL

"Direktörsvilla" — 3 procents-schablon eller ej?

Ett aktiebolag (familjebolag) hade under år 1954 bedrivit verksamhet dels i Stockholm och dels i en grannstad.

I bilaga enligt formulär nr 6 a till sin år 1955 avgivna självdeklaration hade bolaget redovisat en till 95.600 kr taxerad villafastighet inom en tredje närbelägen kommun; å bilagan upptogs 5.600 kr såsom hyresintäkt, medan summan av avdrag översteg berörda intäkt med 120 kr.

Vederbörande TN godkände av bolaget framställt yrkande om att vid taxeringen för SI erhålla avdrag för underskottet.

Efter granskning inom Mellankommunala Prövningsnämnden av deklarationen meddelade allmänna ombudet (a. o.) i skrivelse till bolaget, att a. o. övervägde att inför PN framlägga förslag om höjning av taxeringen för SI med anledning därav, att enligt a. o:s förmenande fastigheten jämlikt bestämmelserna i 24 § 2 mom. och 25 § 3 mom. KL borde taxeras enligt den s. k. schablonmetoden och inkomsten av fastigheten sålunda hänföras till förvärvskällan annan fastighet och beräknas till 3 procent av taxeringsvärdet eller till 2.868 kr.

I svar å skrivelsen uppgav bolaget, att villafastigheten helt inginge i bolagets rörelse samt på grund därav icke berördes av bestämmelserna om schablonberäkning.

Vid PN:s sammanträde den 19 juni 1956 anförde a. o. bl. a. följande. Fastigheten beboddes av bolagets verkställande direktör och huvudaktieägare, varför fastigheten icke kunde anses vara använd i rörelsen. Enligt anvisningar till 24 § KL ansåges nämligen bostadsfastighet vara använd i rörelsen allenast under förutsättning att bostad upplåtits i fastigheten för den i rörelsen anställda arbetspersonen i denna dess egenhkap; a. o. yrkade förty, att bolagets nettointäkt av fastig-

---

å den under beskattningsåret uppburna royltyn. Yrkandet ogillades. (RR:s utslag den 27/3 1957.)

Anm.: 1944 års allmänna skattekommitté uttalade i SOU 1949: 9 s. 144, att vid överlåtelse mot årlig royalty ersättningen för uppfinning redan från början slagits ut på ett flertal år. Det ansågs därför att man i allmänhet kunde bortse från denna överlåtelseform vid diskussionen om den tilltänkta lagstiftningen om ackumulerade inkomster.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:50